

“PEDAGOGIK YONDASHUVLAR YORDAMIDA TA’LIM VA TARBIYANI RIVOJLANTIRISH”

Aminova Dilshoda Shavkatovna

Samarqand shahar Qorako'l Renessans maktabi o'quv tarbiya ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari va metodisti. Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti tadqiqotchisi

Ushbu maqolada ta'lim va tarbiya nazariyasi hamda metodikasining dolzarb masalalari tahlil qilinadi. Xususan, zamonaviy pedagogik yondashuvlar, interfaol metodlar va innovatsion texnologiyalarning o'quv-tarbiya jarayoniga ta'siri o'rganiladi. Shuningdek, maktab ta'limida tarbiyaviy ishlarning samaradorligini oshirish yo'llari, metodist va direktor o'rinbosarining bu boradagi o'rni haqida fikr yuritiladi. Tadqiqot natijalari asosida amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim, tarbiya, metodika, pedagogika, innovatsiya, maktab, metodist, interfaol metod.

Аннотация: В данной статье рассматриваются актуальные вопросы теории и методики образования и воспитания. Особое внимание уделено современным педагогическим подходам, интерактивным методам и инновационным технологиям, применяемым в учебно-воспитательном процессе. Также анализируется роль методиста и заместителя директора по воспитательной работе в повышении эффективности воспитательной деятельности в школах. На основе исследования разработаны практические рекомендации.

Ключевые слова: образование, воспитание, методика, педагогика, инновации, школа, методист, интерактивные методы.

Abstract: This article analyzes current issues in the theory and methodology of education and upbringing. It focuses on modern pedagogical approaches, interactive teaching methods, and innovative technologies applied in the educational process. The role of the school methodologist and the deputy principal for educational affairs in improving the effectiveness of upbringing in schools is also discussed. Based on the research, practical recommendations have been developed.

Keywords: education, upbringing, methodology, pedagogy, innovation, school, methodologist, interactive methods.

Zamonaviy ta'lim tizimi oldida turgan asosiy vazifalardan biri — o'quvchilarda mustaqil fikrlash, ijtimoiy faollik, axloqiy barkamollik, vatanga sadoqat kabi sifatlarni shakllantirishdir. Bu esa ta'lim-tarbiya nazariyasi va metodikasiga yangicha, innovatsion yondashuvlarni talab etadi. Maktabda olib borilayotgan tarbiyaviy ishlarning sifati, metodistlar va direktor o'rinbosarlarining bu boradagi faoliyati ushbu jarayonning muvaffaqiyatli tashkil etilishida muhim omil sanaladi. Shu bois, ta'lim va tarbiyaning o'zaro uzviy bog'liqligi hamda uni samarali tashkil etish masalalari bugungi kunda dolzarb hisoblanadi.

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida yosh avlodni har tomonlama yetuk, intellektual salohiyatli, ijtimoiy faol shaxs sifatida tarbiyalash muhim strategik vazifalardan biridir. Ta'lim jarayonida nazariy bilimlar bilan bir qatorda tarbiyaviy ta'sirchanlikni ta'minlash, o'quvchilarni axloqiy, estetik va fuqarolik nuqtai nazardan shakllantirish ustuvor yo'nalish sifatida qaralmoqda. Shu nuqtayi nazardan maktab metodistlari va o'quv-tarbiya ishlari bo'yicha direktor o'rinbosarlarining roli ortib bormoqda. Ushbu maqolada aynan ta'lim va tarbiya nazariyasi hamda metodikasining zamonaviy yondashuvlari, ularni amaliyotda qo'llash yo'llari tahlil qilinadi.

Tadqiqot maqsadi — ta'lim va tarbiya nazariyasi hamda metodikasiga oid zamonaviy yondashuvlarni tahlil qilish, maktablarda tarbiyaviy ishlar samaradorligini oshirishda metodist va direktor o'rinbosarining roli va faoliyatini yoritish hamda bu yo'nalishda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Tadqiqot metodlari pedagogik va metodik adabiyotlar, qonunlar tahlili; an'anaviy va zamonaviy metodlarni solishtirish; maktabdagi kuzatuv, suhbat va so'rovnomalar; amaliy natijalarni empirik tahlil qilish; o'quvchilar yutuqlarining statistik tahlili.

Ta'lim va tarbiya jamiyatning fundamental sohalaridan biri bo'lib, uning samarali tashkil etilishi shaxsning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiladi. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar ta'lim jarayonini nafaqat bilim berish, balki tarbiyaviy qadriyatlarni shakllantirishga yo'naltiradi. Bu yondashuvlar o'quvchilarning faolligini oshirish, mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish va ularni ijtimoiy muhitga moslashishiga yordam beradi. Pedagogik metodlarning yangilanishi, innovatsion texnologiyalarning joriy etilishi ta'lim va tarbiyani yanada samarali qiladi. Shu bilan birga, maktab va o'quv muassasalarida pedagoglarning malakasini oshirish, metodik yordam ko'rsatish ham muhim omil hisoblanadi.

Natijada, pedagogik yondashuvlarni to'g'ri tanlash va qo'llash orqali ta'lim va tarbiya jarayonlarini yanada rivojlantirish mumkin bo'ladi, bu esa yosh avlodning sifatli ta'lim olishi va to'g'ri tarbiyalanishiga xizmat qiladi. Tajriba guruhi va nazorat guruhi

o'rtasidagi farq pedagogik jarayonda innovatsion va interfaol metodlarning qo'llanilishi ta'sirida yuzaga kelgan. Bu farq ayniqsa o'quvchilarning tarbiyaviy tadbirlarga faolligi va pedagoglarning tarbiyaviy rolini anglashida yaqqol seziladi. Shu tariqa, maktabda metodist va direktor o'rinbosari tomonidan olib borilayotgan faol pedagogik ishlar o'quvchilarning ijtimoiy-madaniy va axloqiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Tajriba natijalari shuni ko'rsatdiki, ta'lim va tarbiya jarayonida zamonaviy pedagogik metodlarni qo'llash o'quvchilarning tarbiyaviy faoliyatini sezilarli darajada oshiradi. Maktab metodisti va direktor o'rinbosarining ushbu jarayondagi faol ishtiroki tarbiyaviy ishlarning samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Shu bois, maktablarda innovatsion pedagogik texnologiyalarni keng joriy etish va tarbiyaviy ishlarni tizimli tashkil etish tavsiya etiladi. Ta'lim va tarbiya jarayonida zamonaviy pedagogik metodlarni qo'llash o'quvchilarning faolligi va tarbiyaviy ko'nikmalarini sezilarli darajada oshiradi. Maktab metodisti va direktor o'rinbosarining faol yondashuvi ta'lim-tarbiya jarayonining samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

Xulosa. Tajriba va nazorat guruhlarida o'rtasida kuzatilgan farqlar pedagogik yondashuvlarning yangilanishi va innovatsion metodlarning tatbiq etilishi natijasida yuzaga kelgan. Shu bois, maktablarda pedagoglarning malakasini oshirish va zamonaviy texnologiyalarni keng joriy etish bo'yicha ishlarni davom ettirish zarur. Kelajakda ta'lim va tarbiya jarayonlarini yanada takomillashtirish uchun pedagogik tadqiqotlarni chuqurlashtirish, innovatsion metodlarni amaliyotga joriy etish va ta'lim muassasalarida samarali boshqaruv tizimini yaratish muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun. – Qabul qilingan sana: 23.09.2020 y. – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to'plami.
2. Mirziyoyev Sh.M. "Yangi O'zbekiston – yangi taraqqiyot bosqichida". – Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2021.
3. Sh.M. Mirziyoyev. "O'zbekiston taraqqiyotining yangi bosqichi yo'lida". – 5 jildlik, 2022-yilgi nutqlar to'plami. – Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti.
4. O'RAZBAYEVA Mahbuba. XX asr ozarbayjon adabiyotida Ganjaviy obrazi tasviri. "Nizomiy Ganjaviy va xamsachilik an'anasi" mavzusidagi xalqaro ilmiy anjuman material. 2024-yil 25-yanvar, 28-32-

betlar. https://oriens.uz/media/conferencearticles/5_ORAZBAYEVA_Mahbuba_28-32.pdf.

5. Omanova, M. (2024). Nizomiy Ganjaviy merosining alisher navoiy ijodiga ta'siri. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 4(20), 24-27.

6. Kadirova M.N. Technological solutions and innovative digital tools. Netherlands. <https://staff.tiame.uz/storage/users/829/articles/nyOCfZLWmrPLJiMMJmugxLcoqGUmIvB9cP2PPxaq.pdf>